

Complexnummer: 508554

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

H.Dionysius

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

508555, 508556

Woonplaats

Rijssen

Gemeente

Rijssen-Holten

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Rozengarde 51, 7461 DA te Rijssen

Complexomschrijving

Inleiding

De Rooms-katholieke KERK met PASTORIE van de H. Dionysius parochie is in 1924 gebouwd naar ontwerp van Joseph Cuypers. Op dezelfde plaats stond een waterstaatskerk uit 1819. Het interieur van het complex is uitgevoerd in Amsterdamse School stijl. Kerk en pastorie vormen een katholieke enclave in het overwegend protestantse Rijssen.

Omschrijving

Het complex is gelegen in de historische straatwand van het centrum van Rijssen, op de hoek van de Rozengarde en de Emmastraat. Hoewel de kerk niet direct aan het marktplein ligt, vormt de relatief zware toren een goed oriëntatiepunt vanuit de stad.

Waardering

De H. Dionysius kerk en pastorie zijn van cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling, met name de Rooms Katholieke.
- door de kwaliteit van het ontwerp, met name het interieur in Amsterdamse School stijl.
- door de ensemblewaarde van kerk en pastorie als markeringspunt in het algemeen en van de katholieke parochie in het bijzonder.

- door de gaafheid, zowel in- als uitwendig, van het geheel.

Monumentnummer*: 508555

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 juli 1998
Kadaster deel/nr	82853/61

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijssen	Rijssen-Holten	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijssen	F			3597

Omschrijving**

Inleiding

Het interieur van de KERK heeft de ruimtewerking van een centraalbouw, ondanks de plattegrondvorm van een latijns kruis. De combinatie van latijns kruis en centraalbouw heeft Joseph overgenomen van zijn vader P.J.H. Cuypers. Het hanteren van dit thema moet gezien worden in het licht van de ontevredenheid over het niveau van de kerkenbouw in de jaren '20 en de sterke stijlinvloed van de Gotiek. Dat gekozen werd voor een centraliserende plattegrond heeft te maken met de liturgische vernieuwingsbeweging. Om kerkgangers actief deel te laten nemen aan de mis was een overzichtelijker ruimtetype nodig. Bovendien werd, zij het in een heroriëntatie op de romaanse bouwkunst, gekozen voor een eigentijdse architectuur- en ornamentstijl.

Omschrijving

Driebeukige kerk met schoudertransept uitgevoerd in bruine machinale baksteen. Schip bekroond met zadeldak, transept met schilddak. Campanile-achtige toren aan westzijde op rechthoekige plattegrond, bekroond met zadeldak waarop over de volle breedte overhoeks een spits geplaatst is. Rond de galmgaten zijn lisenen en rondbogen uitgemetseld. Ook de topgevels en daklijsten van de toren zijn uitgemetseld in decoratief metselverband. Boven de galmgaten bevinden zich aan vier zijden wijzerplaten. Aan de westzijde van de toren is een beeld van kerkvader Dionysius geplaatst. De absis van het koor is 3/8ste gesloten. Alle daken zijn gedekt met leien in maasdekking. De risalerende toegangspartij onder paraboolboog is afgedekt met een zadeldak, de muurdammen aan weerszijden zwenken uit. Boven de entree een vijflicht venster.

Voorts samengestelde vensterpartijen van dooreen gevlochten spitsbogen. Het interieur van de kerk laat een centraliserende plattegrond zien. De plattegrond is feitelijk een grieks kruis waarvan de westelijke arm verdubbeld is tot een vierkant, gelijk aan de viering. Het centraalbouw effect wordt versterkt door de klimmende gewelven in koor en transept. Het betreft gemetselde kruisgewelven waarvan graten en aanzetten geaccentueerd zijn door decoratief metselwerk. De gewelven worden gescheiden door diafragmabogen. Het houtwerk (balkonbalustrade, banken, deuren, biechtstoel, preekstoel enz.) is in ambachtelijke Amsterdamse

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Schoolstijl uitgevoerd. Onder de toren bevindt zich de neo-gotische doopvont. Pneumatisch orgel met twee klavieren en pedaal gebouwd B. Pels & Zonen in 1929.

De statiegangen zijn in, deels verguld, mozaïek uitgevoerd.

De glazen van de gesloopte waterstaatskerk bevinden zich in de huidige kerk in de vensters van het schip. De andere glazen uit de jaren '20 zijn van Joep Nicolas, lid van de vermaarde glazenierfamilie. De inventaris van de kerk is nagenoeg compleet. Ook het decoratieprogramma is nog gaaf.

Waardering

Rooms Katholieke kerk van cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de exemplarische kwaliteit van de kerk, zowel voor het oeuvre van de architect, als voor de omwenteling in de Katholieke liturgie in de jaren '20.
- door het ontwerp met detaillering in Amsterdamse Schoolstijl, dat in typologie een overgangsvorm tussen centraalbouw en latijns kruis is.
- door de ensemblewaarde van de kerk als markeringspunt voor Rijssen en door de functioneel ruimtelijke samenhang met de pastorie.
- de gaafheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 508556

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 juli 1998
Kadaster deel/nr	82853/59

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijssen	Rijssen-Holten	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Rijssen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijssen	F			3481

*Omschrijving***

Omschrijving

De PASTORIE is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond over twee bouwlagen, bekroond met een schilddak met schoorstenen op nokeinden. Tussen kerk en pastorie een ingestoken verbindingsgedeelte onder afgeknot mansardedak. Daken met leien in maasdekking. Terugliggende entree met stoep van drie treden onder segmentboog. Erker in voorgevel (W) onder afgeknot schilddak. Op het plat van dit dak bevindt zich de kleinere erker van de verdieping. Siermetselwerk onder op klossen rustende gootlijst. In alle dakschilden een dakkapel met plat dak. Glas-in-lood vier- en zesruits bovenramen in alle kozijnen. De pastorie staat op een plint dat de rooilijn markeert. Hoewel aanzienlijk soberder is de pastorie in dezelfde stijl uitgevoerd als de kerk en verkeert het gebouw in vergelijkbare toestand. In het interieur zijn met name opvallend de tegellambrizingen en het ambachtelijke timmerwerk.

Waardering

De pastorie is architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang vanwege:

- de kwaliteit van het ontwerp, met detaillering in Amsterdamse Schoolstijl.
- de functioneel ruimtelijke samenhang met de kerk.
- de gaafheid.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument